

Горобці

Михайло Яцків

Тримав горнець між колінами, нахилився і виловлював останню ложку бараболяної юшки. Побіля сиділа жінка, сперла лікті на коліна, голову — в долоні і задивилася тупо перед собою. Сіра хустка спадала з худих плечей, в ній вона була подібною до посоловілої нетлі, що в сльоту тулиться до стіни під стріхою.

— Хоч роздави його, аби аж черепки розсипалися, то нічого не видушиш, — буркнув він і відкинув горнець.

Обтер рукавом вуса і піт з чола.

— А змучився чоловік, як не знати коло якої роботи.

— Що ж я маю казати? — спитала жінка. — Живем одним хлібом і до того хліба жадні, як до спасення.

Махнув рукою і почав нишпорити по кишенях за тютюном. Обгорілий, суворий, з кістлявими руками. Сорочка і штани вкриті пилюкою.

— Оце розбирали розвалини, що на їх місці мають збудувати церкву. Один з молодих робітників сказав тут нині таке: "Давно закопували живцем людину під церкву, а тепер ми закопуємо наш кривавий піт, поки живемо".

Полуднєве сонце мліло над світом тихою благодаттю.

Обоє сиділи в тіні під риштуванням і поринали в своїх клопотах.

— Що там діти?

— А що ж би?.. Малий вернув зі школи, бо не мав зошита, але мала ледве заснула. Не буде потіхи з неї. Я лишила Мартиниху в хаті. Як прийде лікар, то вже не знаю, що й робити... Продала з хати все, що було. Світила я чолом, доки було можна, а тепер вже цілком стуманіла... Коли вже раз буде та виплата?

— Не знаю. Коли їм сподобається і якщо їх ласка буде, то кинуть якийсь гріш.

Ліг на бік. Пісна юшка, переллята лакомо в голодний шлунок, бурлила, наче тачками хтось гуркотів по сінях.

— Маєш ангельську музику... Так мене ті порохи печуть в горлі і в очах, як присок. І голова свербить. Може, та біда й намножилася з того бруду і поту?

— Приходиш все такий змучений, що падаєш, як дерево, і мені жаль рухати тебе, але нині вечором змию тобі голову і вичешу, — шепотіла вона.

Витягнула чорну, спрацьовану руку і повела по його чуприні, він підсунувся, положив голову на її коліна, вона почала ськати.

Дивився сонно на світ, зелена гілка дрижала на сонці, горобці злетіли з неї, зацвірінькали.

— Людина — як отой горобець. Ніби вільна, ніби бадьора, а притулиться де-небудь під риштуванням і не знає, який кіт чи сова чатує на нього... Але ти, небого, не бався коло мене, а йди до дітей. Я не можу нині заснути. Не знаю, чи з голоду, чи з журби. Голова розболілася і нуд до мене вчепився, як би п'яний був я... Кажеш, що малий

плакав з голоду?.. Я знаю, ти не втаюй переді мною... Ну, годі лежати!..

Встав, але в ту мить заворот кинув його до стовпа, риштування загриміло, жінка підняла зойк, побачила ще раз чоловіка, почула ще один оклик: "Діти!" —і по цім стемніло їй в очах...

1907